

ностъ, каквито сж напр. документитѣ, дѣто изрично се говори за езика или народността на населението. Особено цѣнни сж документитѣ отъ писатели гърци, сърби, турци и българи, които сж познавали лично положението на балканскитѣ народности. Спредъ това можемъ подѣли и свидѣтелствата на двѣ голѣми групи: чужди и домашни, а домашнитѣ на гръцки, сръбски, турски и български.

По-надежни отъ чуждитѣ източници и писатели, които лично сж посѣщавали Македония и изрично говорятъ за езика и народността на тамошното население, можемъ помена отъ по-старитѣ: Вилхелмъ Тирски, Пйеръ Белонъ, Лоренцо Бернардо, рускиятъ плѣнникъ отъ XVII в., релациитѣ на католишката пропаганда и др. Между надежнитѣ пжтешественици отъ края на XVIII и отъ XIX в. заслужаватъ внимание френцитѣ: Божуръ, Пуквилъ, Кузинери, Буе, Викнелъ, Лежанъ; нѣмцитѣ: Гризебахъ, Ханъ, Бартъ; англичанкитѣ: Мекензи и Ерби и англичанинътъ Тозъръ; руситѣ: Григоровичъ, Гилфердингъ.

Гръцкитѣ свидѣтелства сж особено цѣнни, и никой не може да ги обвини въ пристрастие къмъ българитѣ. Извѣстни сж вѣковнитѣ борби между гърци и българи и старата ненавистъ между двѣтѣ племена. Гръцкитѣ посочавания за славѣнскитѣ поселения въ Македония, Тесалия, Пелопонесъ и за по-късия български характеръ на Македония сж много и разнообразни. Нѣма да изреждаме дългата редица на византийскитѣ хронисти, които говорятъ за това; що поменемъ само нѣколко имена и документи, като Чудесата на св. Димитрия Солунски, Йоанъ Камениатъ, Константинъ Багрѣнородни, Скилица, Георги Акрополитъ, Никифоръ Григора, Кантакузинъ, императорскитѣ грамоти на Романа Старши, на Василия Българоубиецъ, на Адроника Палеологъ, на Андроника Младши, писмата на Теофилакта Охридски и др. по-нови писатели отъ които по-долу сж направени доста извадки.

Не по-малко важни на нашия въпросъ сж признанията на сръбскитѣ свидѣтелства за българщината на македонскитѣ славѣни. Едни отъ тия свидѣтелства се заключаватъ въ признания отъ официаленъ характеръ, въ грамоти и титули на сръбскитѣ крале и патриарси; други идатъ отъ сръбски стари и нови писатели и хроники, като Михаилъ отъ Островица,